

Korupcijos samprata ir jos pasireiškimo pokyčiai

LRSTT Antikorupcinio švietimo skyriaus

atstovė Rita Šikšnienė

2023-01-31

Korupcija – kas tai?

Korupcijos pasekmės

- ✓ valstybei
- ✓ institucijai / įmonei
- ✓ piliečiui

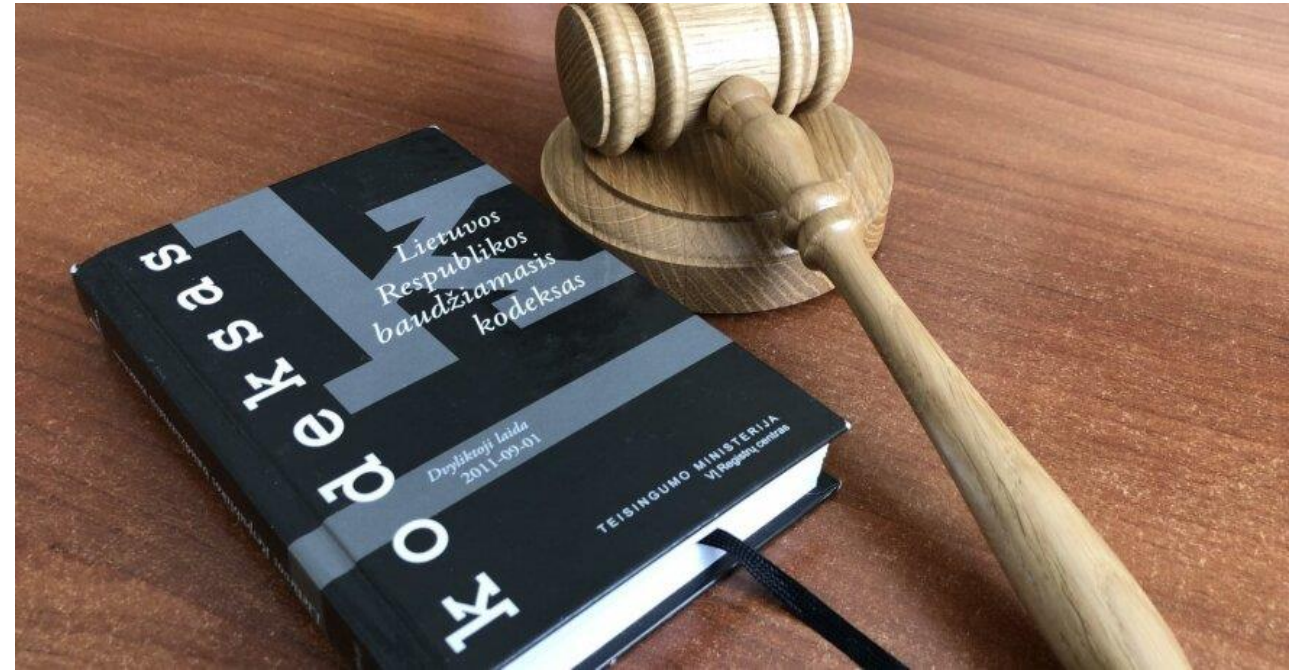
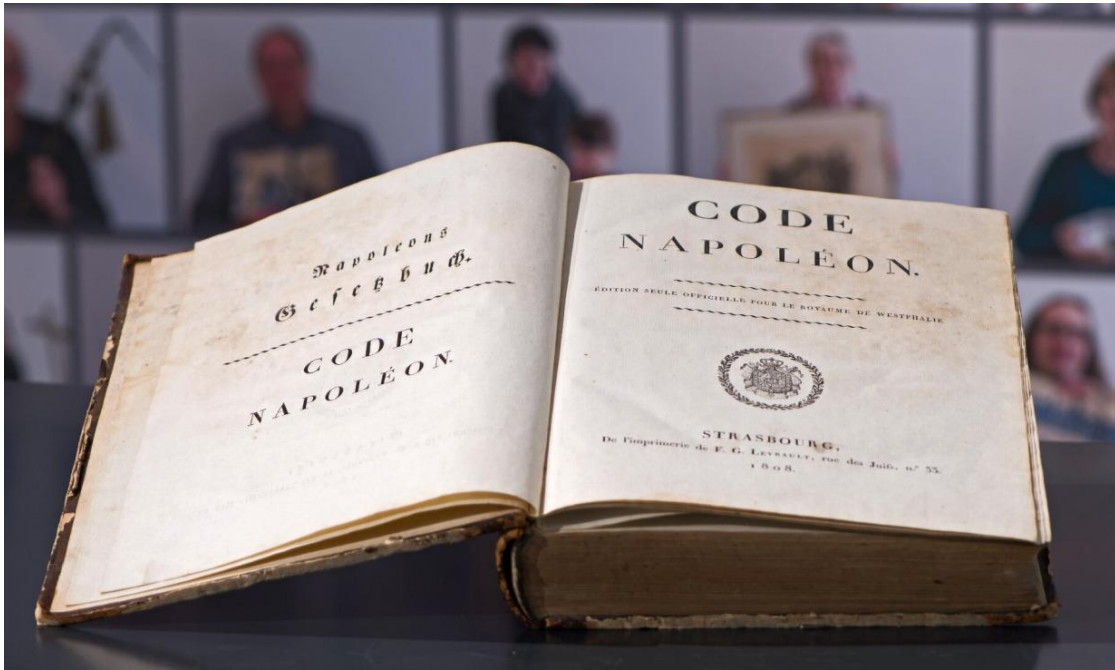
Korupcija –

- *išvertus iš lotynų kalbos reiškia „gadinimą“, „papirkimą“.*
- *Dorųjų sąžiningumas juos veda, o klastinguosius suktumas pražudo.*
(Biblija, Senasis testamentas, Patarlių knyga)
- *Aukščiausias teismas – sąžinės teismas.*
(V. Hugo)

Iš paveikslo „Kambizo teismas“, 1498 m., Briugė

Kaip suvaldyti korupciją?

LIETUVOS RESPUBLIKOS
SPECIALIŲ TYRIMŲ
TARNYBA

Korupcinių nusikaltimų tyrimas

Korupcijos prevencija

Analitinė antikorupcinė žvalgyba

➤ Antikorupcinio sąmoningumo didinimas

Korupcija –

piktnaudžiavimas įgaliojimais siekiant naudos sau ar kitam asmeniui viešajame ar privačiame sektoriuje.

Pagrindiniai korupcinių nusikaltimų bruožai:

- *Ne mažiau kaip dviejų šalių dalyvavimas (t. y. „duodantysis – imantysis“);*
- *Turimi asmens įgaliojimai;*
- *Elgesys priešingas turimiems įgaliojimams;*
- *Naudos sau ar kitiems siekimas;*
- *Slaptas veikimas.*

KORUPCIJA – NYKSTANTI RŪŠIS

Pamatei
dinozaurą?

PRANEŠK!

www.stt.lt

Turto pasisavinimas

Sukčiavimas

Kyšininkavimas

Prekyba poveikiu

Piktnaudžiavimas

Papirkimas

Tarnybos pareigų neatlikimas

Protegevimas

Dokumentų klastojimas

Nepotizmas

Vilkinimas

Interesų konfliktai

Biurokratizmas

Tarnybinės paslapties atskleidimas

Neteisėtas lobizmas

Kur? ...

2022 METAIS DAUGIAU ASMENŲ PRANEŠIMŲ IR UŽ VERTINGĄ INFORMACIJĄ IŠMOKĖTA BEVEIK DVIGUBAI DIDESNĖ SUMA

Gauta
>4700
asmenų
pranešimų

Anoniminių
pranešimų
skaičius vos –
4,7 proc.

Pagal gyventojų
pranešimus
pradėta beveik

30 proc.

STT ikiteisminių
tyrimų

Tarnybinė etika

Viešumas

Teisingumas

Dorovės principai

Sąžiningumas

Skaidrumas

Taisyklių laikymasis

Pagarba žmogui ir valstybei

Nešališkumas

Atsakomybė

Aiškumas

Pilietiškumas

Įsitraukimas

Padorumas

Pranešimas

Lojalumas

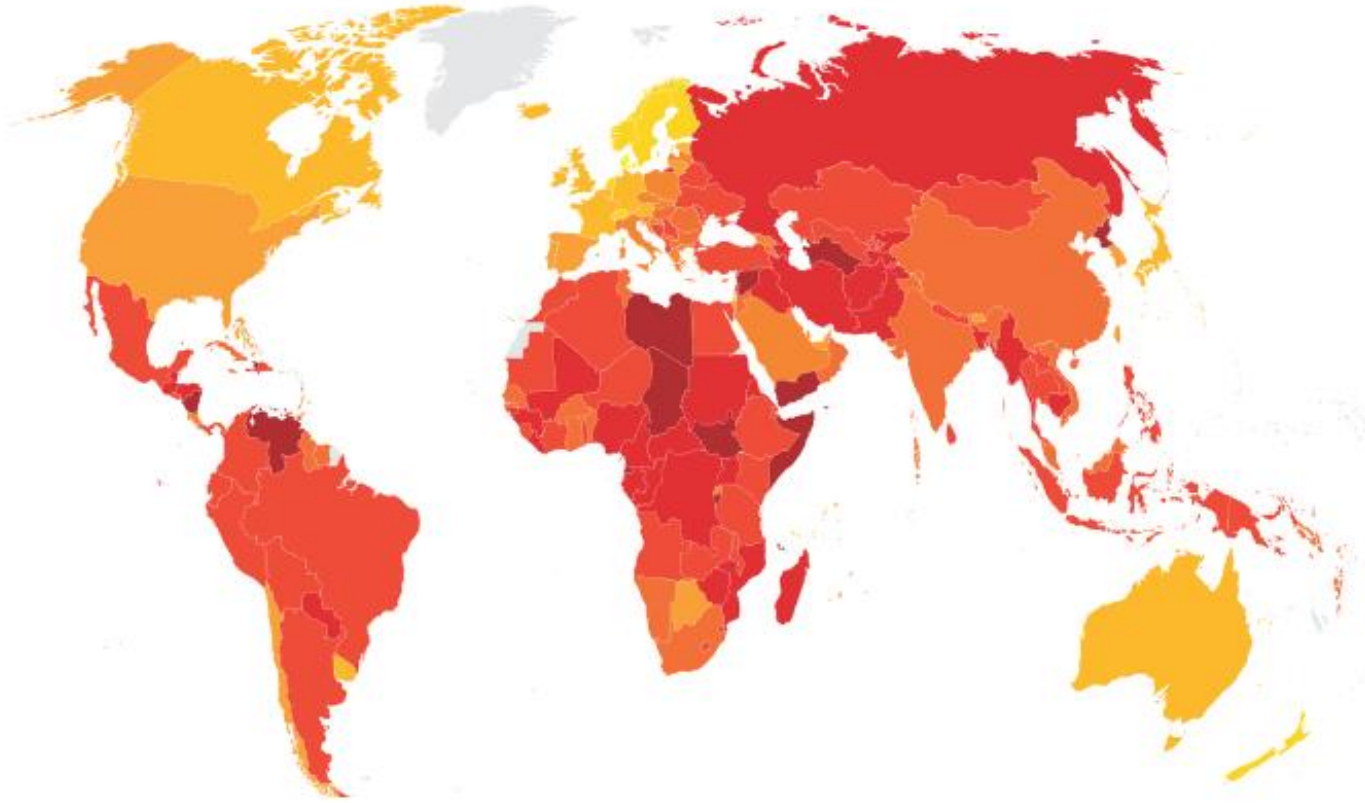
Garbingas elgesys

A blurred background image showing several people in a meeting or collaborative work environment. They appear to be looking at a screen or document, with their hands and faces slightly out of focus. The overall tone is professional and collaborative.

Sociologinės apklausos

KORUPCIJOS SUVOKIMO INDEKSAS 2022

Esama padėtis 180 valstybių vertinama 100 balų skalėje nuo 0 iki 100.

0 - labai korumpuota

100 - visiškai nekorumpuota

KORUPCIJOS SUVOKIMO INDEKSAS 2022

LIETUVA

62/100

NUSTATANT LIETUVOS 2022 M. KSI
REMTASI 10 ŠALTINIŲ VERTINIMU

LIETUVA ŠIUO METU YRA 33 PASAULYJE
IR 12 EUROPOS SĄJUNGOJE

KORUPCIJOS SUVOKIMO INDEKSAS 2022

SCORE COUNTRY/TERRITORY

90	Denmark
87	Finland
87	New Zealand
84	Norway
83	Singapore
83	Sweden
82	Switzerland
80	Netherlands
79	Germany
77	Ireland
77	Luxembourg
76	Hong Kong
75	Australia
74	Canada
74	Estonia
74	Iceland
74	Uruguay
73	Belgium
73	Japan
73	United Kingdom
72	France
71	Austria
70	Seychelles

69	United States of America
68	Bhutan
68	Taiwan
67	Chile
67	United Arab Emirates
65	Barbados
64	Bahamas
63	Israel
63	Korea, South
62	Lithuania
62	Portugal
60	Botswana
60	Cabo Verde
60	Saint Vincent and the Grenadines
60	Spain
59	Latvia
58	Qatar
56	Czechia
56	Georgia
56	Italy
56	Slovenia
55	Dominica

55	Poland
55	Saint Lucia
54	Costa Rica
53	Fiji
53	Slovakia
52	Cyprus
52	Greece
52	Grenada
51	Malta
51	Rwanda
51	Saudi Arabia
50	Croatia
50	Mauritius
49	Namibia
48	Vanuatu
47	Jordan
47	Malaysia
46	Armenia
46	Romania
45	China
45	Cuba
45	Montenegro
45	Sao Tome and Principe

44	Bahrain
44	Jamaica
44	Oman
43	Benin
43	Bulgaria
43	Ghana
43	Senegal
43	South Africa
42	Burkina Faso
42	Hungary
42	Kuwait
42	Solomon Islands
42	Timor-Leste
42	Trinidad and Tobago
42	Vietnam
41	Kosovo
40	Guyana
40	India
40	Maldives
40	North Macedonia
40	Suriname
40	Tunisia
39	Belarus

„Lietuvos korupcijos žemėlapis“

Tyrimo pradžia –
2001 m.

Inicijuotas „Transparency
International“ Lietuvos
skyriaus, nuo 2011 m. –
koordinuojamas STT.

Tyrimo dalys: korupcijos
suvokimas, korupcinė
patirtis ir antikorupcinis
potencialas.

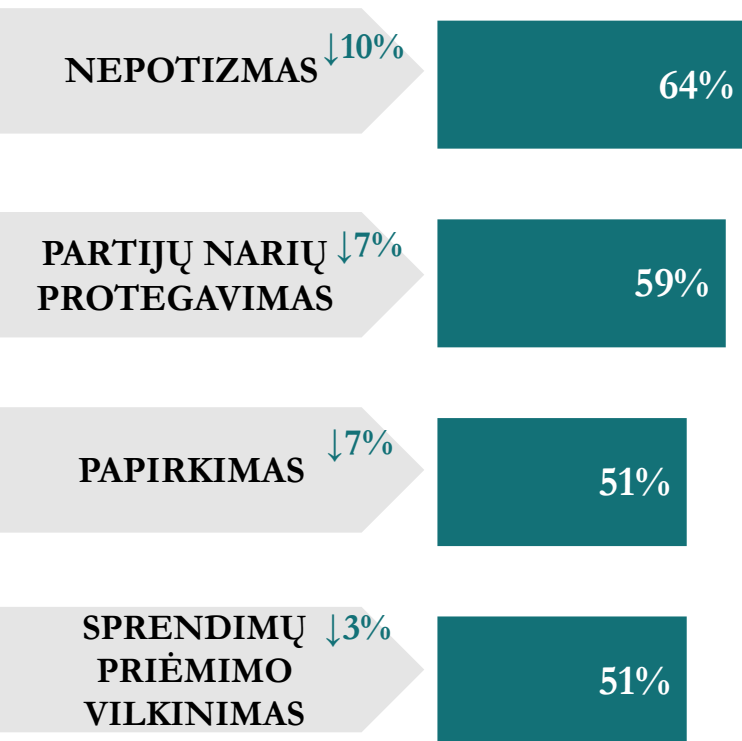
Tikslinės grupės:
gyventojai, įmonių
vadovai ir valstybės
tarnautojai.

Respondentų skaičius 2021 m.:
1005 gyventojai,
503 įmonių vadovai,
697 valstybės tarnautojai.

LABIAUSIAI PAPLITUSIOS KORUPCIJOS FORMOS

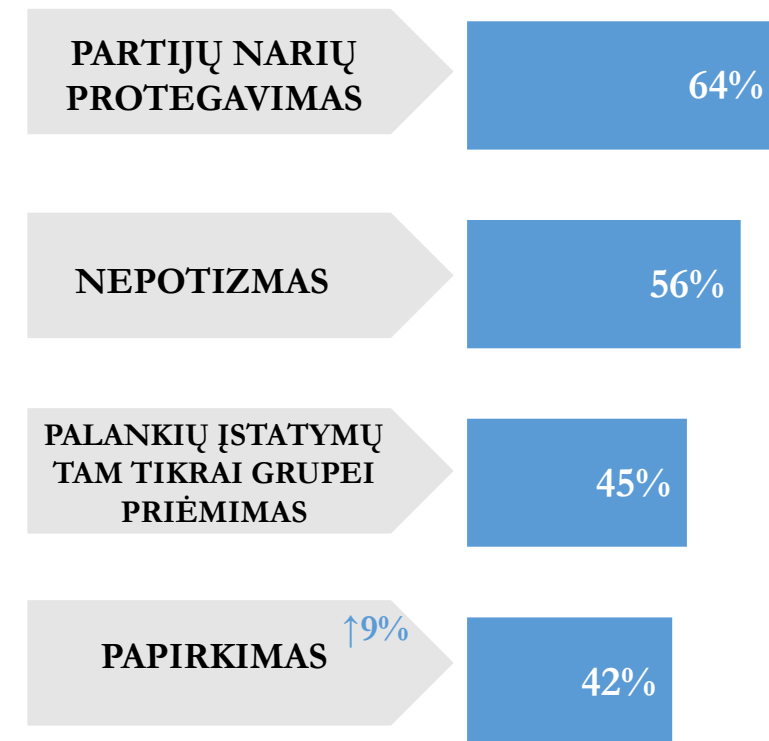
Gyventojų nuomonė

Įmonių vadovų nuomonė

Valstybės tarnautojų nuomonė

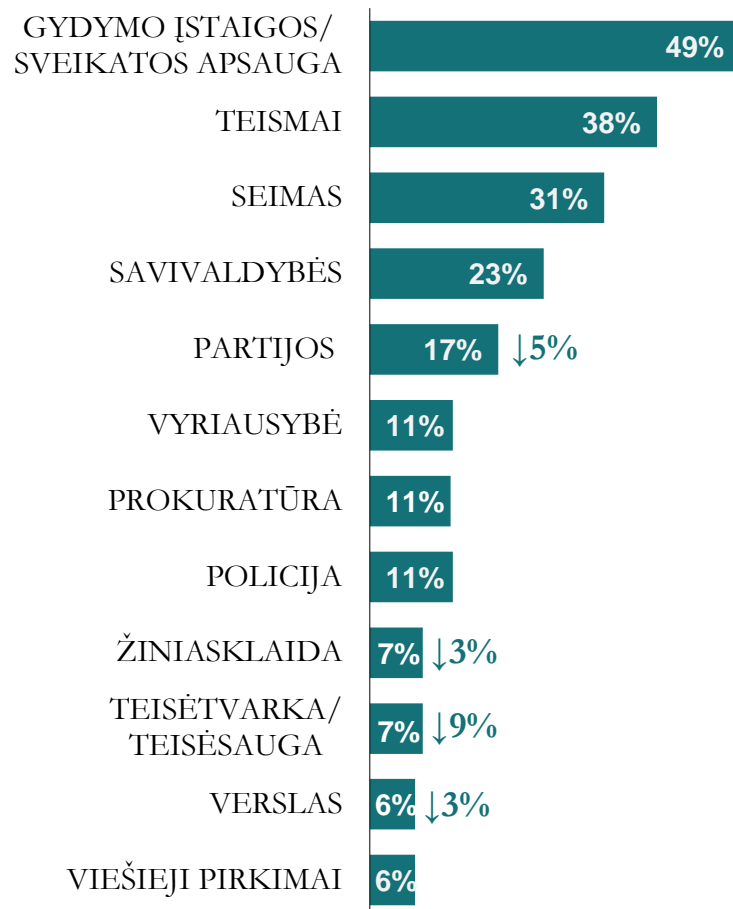

KORUPCIJOS PAPLITIMO INSTITUCIJOSE VERTINIMAS

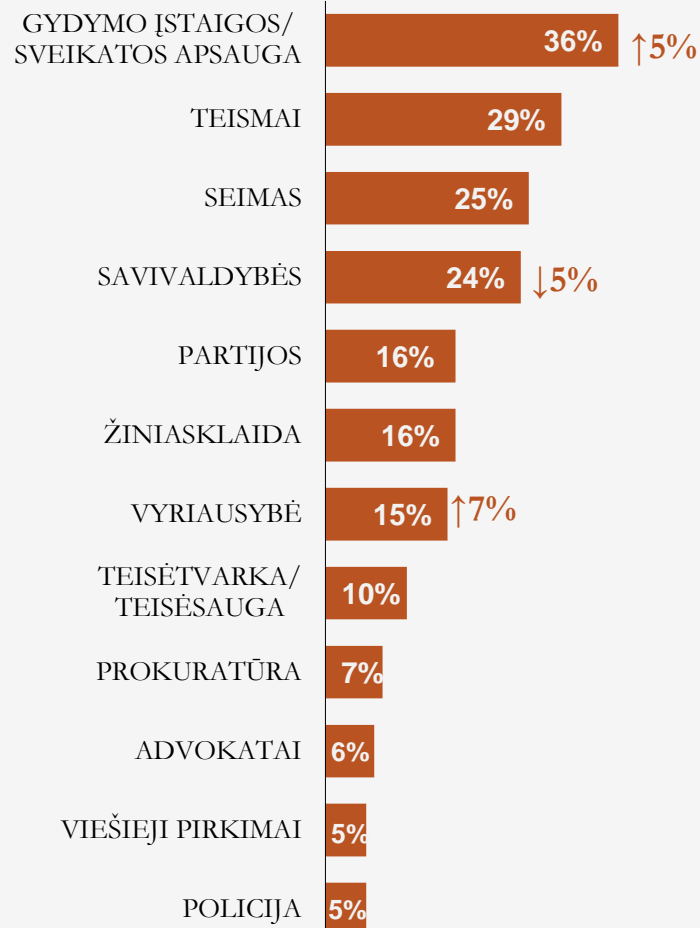
INSTITUCIJŲ/SRIČIŲ KORUMPUOTUMO VERTINIMAS

Jvardinkite 5 institucijas, kurios, jūsų nuomone, šiuo metu Lietuvoje yra labiausiai korumpuotos

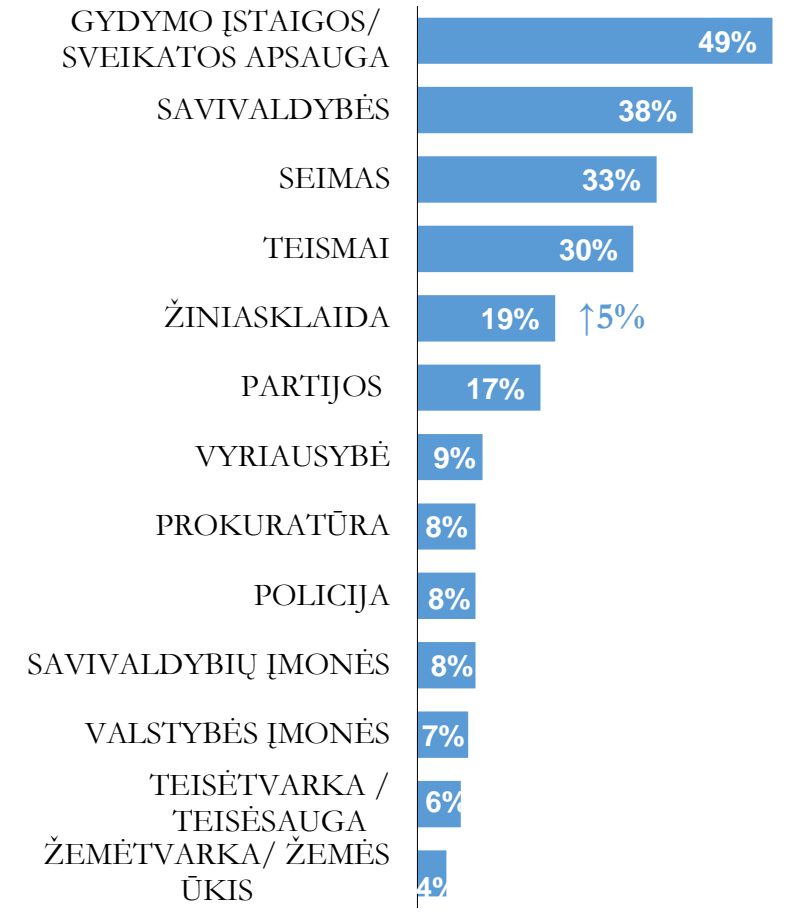
Gyventojų nuomonė

Įmonių vadovų nuomonė

Valstybės tarnautojų nuomonė

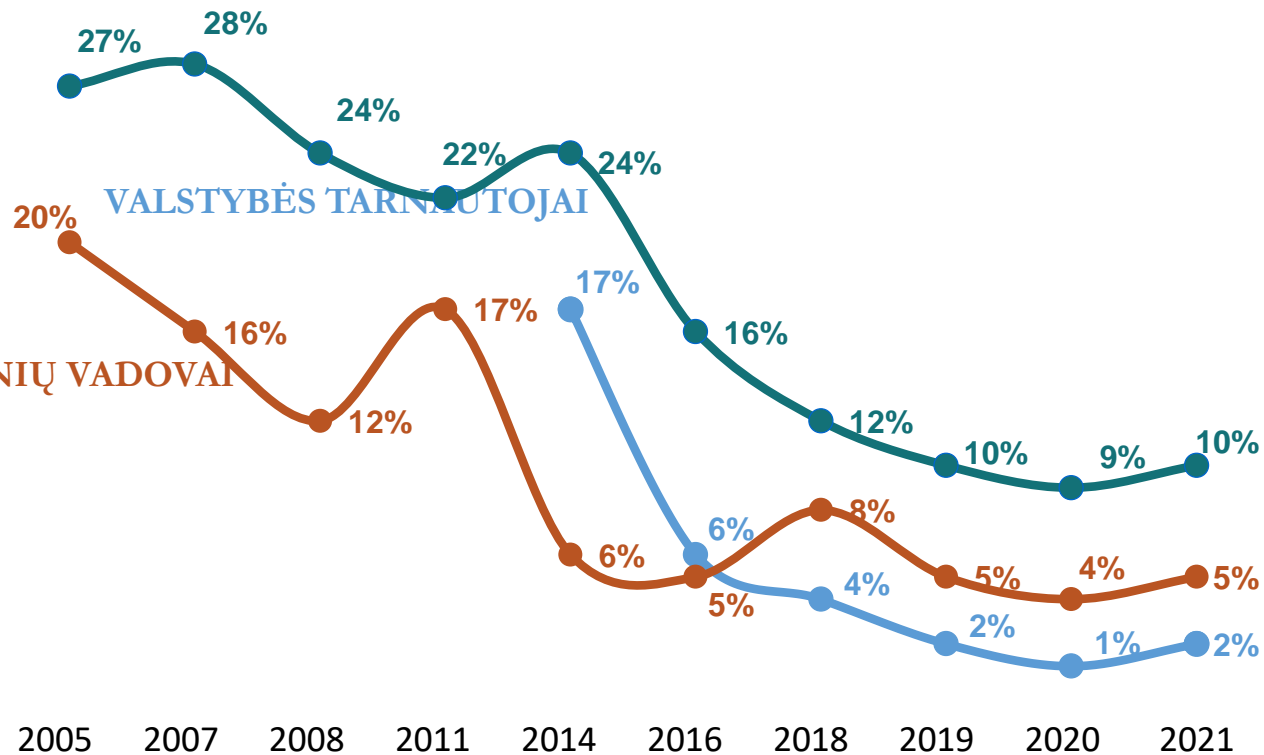
Rodyklėmis žymimi statistinę paklaidą peržengiantys pokyčiai lyginant su 2020 m.

KORUPCINĖ PATIRTIS

KORUPCIJOS PATIRTIS

PER PASTARUOSIUS 12 MĖN. TEKO DUOTI KYŠĮ

GYVENTOJAI

KYŠININKAVIMO INDEKSAI: TOP3

Dažniausiai kyšius gyventojai davė:
per 5 m. laikotarpį susidūrę su institucija respondentai

	2021 m.	2020 m.	2016 m.	2011 m.
REPUBLIKINĖSE LIGONINĖSE	17%	13%	27%	48%
MIESTO, RAJONO LIGONINĖSE	16%	10%	23%	44%
SAVIVALDYBIŲ SOCIALINĖS PARAMOS SKYRIUOSE	6%	1%	-	5%

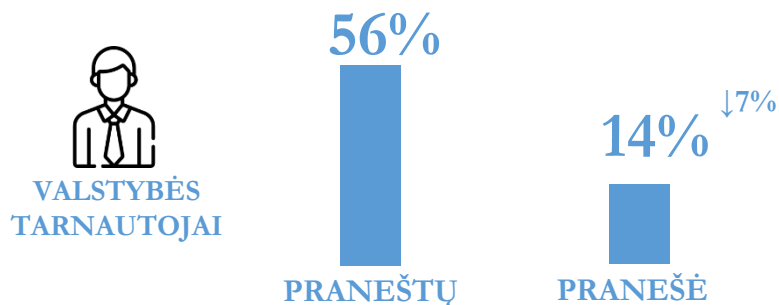
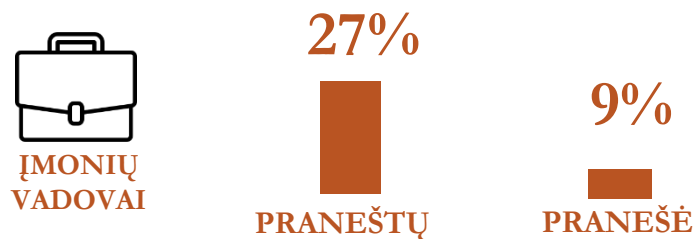
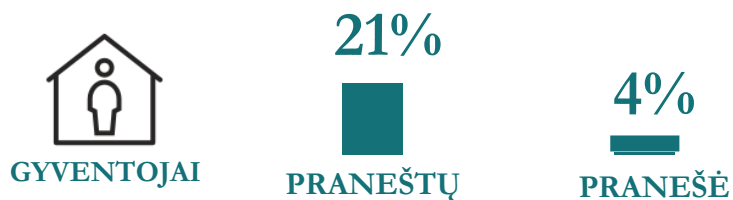
Dažniausiai kyšių iš verslo atstovų reikalavo:
per 5 m. laikotarpį susidūrę su institucija respondentai

	2021 m.	2020 m.	2016 m.	2011 m.
SAVIVALDYBĖS ĮMONĖS	9%	3%	6%	-
TERITORINĖS MUTTINĖS	8%	6%	10%	6%
ŽINIASKLAIDA	8%	5%	5%	10%
PRIVALOMOSIOS AUTOMOBILIŲ TECHNINĖS APŽIŪROS ĮMONĖS	7%	6%	10%	6%

Institucijose, kur reikalus per penkerius metus tvarkė bent 100 respondentų Rodyklėmis žymimi statistinę paklaidą peržengiantys pokyčiai

PRANEŠIMO APIE KORUPCIJĄ POTENCIALAS

PRANEŠIMAS APIE KORUPCIJĄ

NEPRANEŠIMĄ PATEISINANČIOS PRIEŽASTYS

Prašau išsirinkti tris priežastis, kurios galėtų pateisinti nutylėjimą apie kyšio davimą ar paėmimą

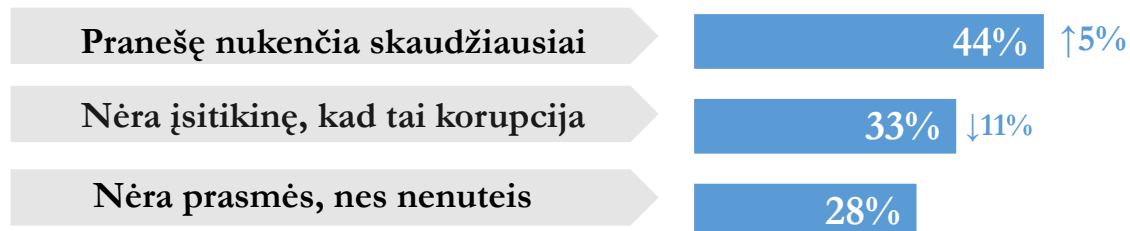
Gyventojai

Įmonių vadovai

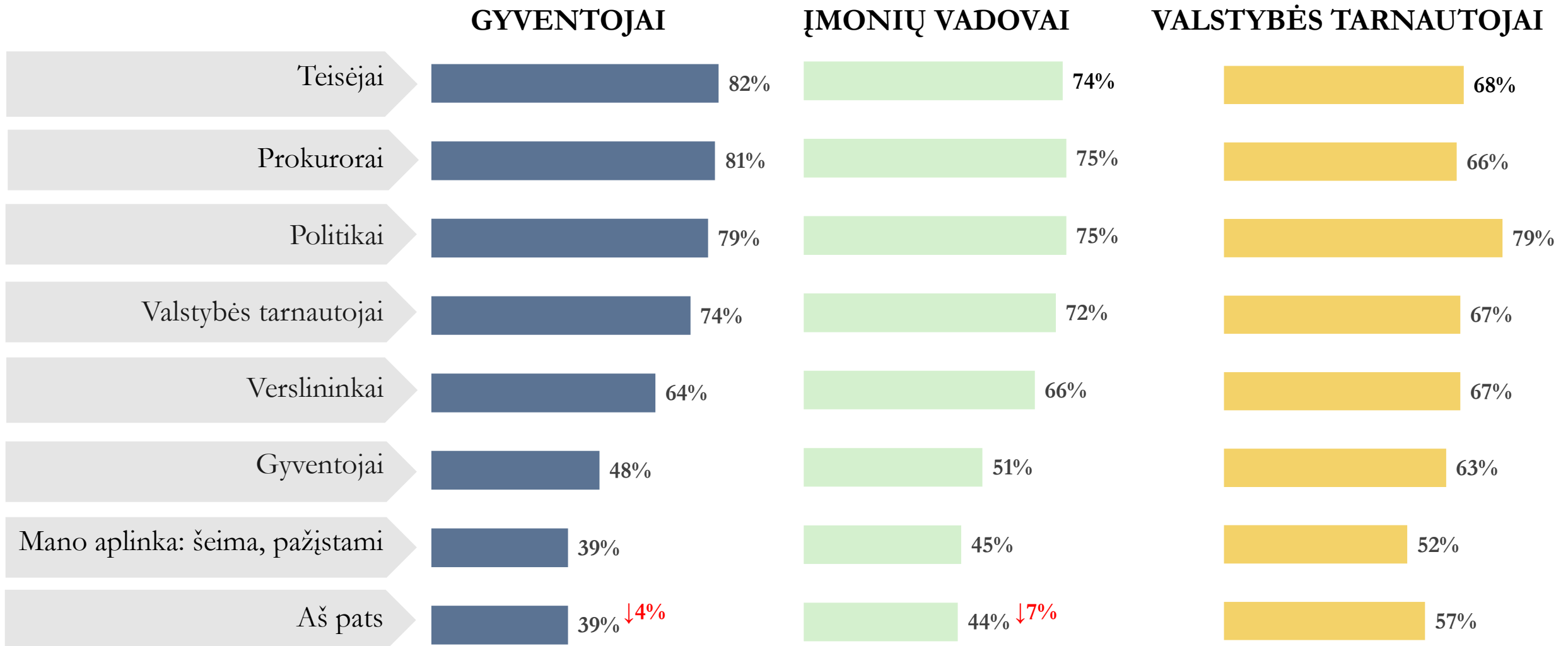
Valstybės tarnautojai

Rodyklėmis žymimi statistinę paklaidą peržengiantys pokyčiai lyginant su 2020 m.

ATSAKOMYBĖ UŽ KORUPCIJOS PAPLITIMO MASTĄ LIETUVOJE

Šaltinis: „Lietuvos korupcijos žemėlapis, 2021“. Rodyklėmis žymimi statistinę paklaidą peržengiantys pokyčiai lyginant su 2020 m.

LIETUVOS RESPUBLIKOS
SPECIALIŲ TYRIMŲ
TARNYBA

Skaidri visuomenė –
stipri valstybė

SKAIDRUMO AKADEMIJA
MOKYTOJAMS

erdvė ieškoti ir dalintis patirtimi!

Kontaktai:

STT Antikorupcinio švietimo skyriaus
vyriausioji specialistė

Rita ŠIKŠNIENĖ

El. p. rita.siksniene@stt.lt

Tel. Nr. (8 706) 63316, 8 686 02494

